

PROKURATUUR

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 02.05.2017

Kehtib kuni: 02.05.2092

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 1, 12

Teabevaldaja: PROKURATUUR

Hr Meelis Pai
meelis.pai@gmail.com

Teie: 20.04.2017 nr

Meie: 02.05.2017 nr PRP-13/17/339

Kriminaalmenetluse nr 17730000121 alustamata jätmise teade

Põhja Ringkonnaprokuratuuri dokumendiregistris registreeriti 20.04.2017 Meelis Pai kuriteoteade Väino Sarneti kui Tallinna Linnahalli AS-i esindaja tegevuse osas Tallinna Linnahalli ümberprojekteerimisega seotud riigihanke nõuete väidetaval rikkumisel. Samuti leiab avaldaja, et Väino Sarnet on nimetatud kuriteo saanud toime panna üksnes linnapea kohusetäitja Taavi Aasa teadmisel.

Vaadatud läbi kuriteokaebuse ning selle lisad osas, mis käsitleb võimalikku kuriteo toimepanemist, asub prokuratuur seisukohale, et antud juhul tuleb kriminaalmenetlus jätta alustamata aluse puudumise tõttu, kuna esitatud materjalid ei sisalda küllaldaselt andmeid, mis viitaksid kuriteo toimepanemisele. Oma seisukohta põhjendab prokuratuur alljärgnevalt.

Vastavalt riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 104 lg 1 p 1 nõuetele on Rahandusministeerium läbi viinud järelevalvemenetluse, kontrollimaks Tallinna Linnahall AS-i poolt väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse "Linnahalli projekteerimine" (RH 182122) läbiviimise õiguspärasust.

Nimelt alustati järelevalvemenetlust esmalt 10.02.2017 ning jõuti järeldusele, et tõepoolest on hankija poolt osaliselt rikutud RHS § 3 toodud üldpõhimõtteid, kuid antud juhul on siiski olnud põhjendatud RHS § 28 lg 2 p 2 alusel riigihanke korraldamine väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena ning hankija tegevuses ei nähtu muid ilmselgeid vastuolusid RHS-i nõuetega. Tulenevalt eeltoodust lõpetas Rahandusministeerium 17.02.2017 nimetatud riigihanke osas järelevalvemenetluse.

Rahandusministeerium alustas Eesti Arhitektide Liidu pöördumise alusel 02.03.2017 sama riigihanke osas taas järelevalvemenetlust samade asjaolude täiendavaks kontrollimiseks. Nimetatud järelevalvemenetlus lõpetati 13.03.2017 pärast täiendavate toimingute tegemist.

Prokuratuur nõustub järelevalvemenetluse läbiviija järeldusega, et kuivõrd ehitusprojekt moodustab ühtse terviku ning insener-tehniliste osade projekteerimine on sõltuvuses arhitektuursest osast, on ainuõigusele tuginemine võimalik terve ehitusprojekti osas, mitte üksnes arhitektuurse osa suhtes.

Vastavalt autoriõiguse seaduse 11 lg 1 tekib teose autoril teose loomisega autoriõigus sellele teosele. Autoriõiguse sisu moodustavad isiklikud õigused ja varalised õigused. Sama seaduse § 11 lg 4 kohaselt võib autori isiklike ja varaliste õiguste piiramine toimuda ainult käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel.

Samuti tahab prokuratuur juhtida tähelepanu, et antud juhul ei tulene väidetav menetluses osalejale eelise andmine mitte hankija tegevusest, vaid on otseses sõltuvuses autori

PÕHJA RINGKONNAPROKURATUUR

Tatari 39 / 10134 TALLINN / 628 2600 / info.pohja@prokuratuur.ee / www.prokuratuur.ee

Registrikood 70000906

tegevusest ja autori poolt üleantud autoriõigustest, seega ei saa teha nimetatud etteheidet hankijale. Karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 300 (riigihangete teostamise nõuete rikkumine) koosseis ei ole täidetud mitte igasuguse riigihanke menetluse nõuete rikkumisega, vaid eeldab menetluses osalejale eelise andmise eesmärki ehk teisisõnu kavatsust KarS § 16 lg 2 mõttes.

Lisaks väärrib märkimist, et 13.03.2017 on Tallinna Linnahalli AS-i käskkirjaga nr 3 tunnistatud riigihange „Linnahalli projekteerimine“ juba ennetavalt kehtetuks ja nimelt võimaliku õigusvastasuse kõrvaldamise eesmärgil. Samuti on hankija selgitanud, et pakkuja Allians Arhitektid OÜ esitas pakkumuses hulgaliselt muudatusettepanekuid hankelepingu projektile ning ka esitatav maksumus ületas oluliselt riigihanke eeldatavat maksumust. Seega ei saanuks pakkuja ka eeldada hankijaga automaatselt hankelepingu sõlmimist.

RHS § 109 lg 1 sätestab, et juhul, kui Rahandusministeeriumile laekub teave riigihangete teostamisega seotud õigusrikkumise kohta või Rahandusministeerium avastab õigusrikkumise riigihanke kontrollimise käigus ja teatavaks saanud asjaolude kogum annab aluse süüteo kahtluseks ning see õigusrikkumine ei ole käsitatav käesolevas seaduses sätestatud väärteona, peab Rahandusministeerium teavitama talle teadaolevatest asjaoludest politseiasutust või prokuratuuri.

Käesoleval juhul on Rahandusministeerium viinud RH 182122 osas läbi kaks järelevalvemenetlust, kuid kummagi menetluse raames ei ole tuvastatud, et rikkumised olnuks kogumis niivõrd ulatuslikud, et annaksid aluse süüteo kahtluseks.

Prokuratuur selgitab, et vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 193 lg 1 alustab uurimisasutus või prokuratuur kriminaalmenetlust esimese uurimis- või menetlustoiminguga, kui selleks on ajend ja alus ning puuduvad KrMS § 199 lg 1 sätestatud asjaolud. Kriminaalmenetluse aluseks on kuriteo tunnuste sedastamine kriminaalmenetluse ajendis, mis tähendab, et kriminaalmenetluse alustamiseks peab uurimisasutusel või prokuratuuril tekkima temale esitatud materjalide pinnalt siseveendumus kuriteo toimepanemise kohta. Kriminaalmenetluse alustamise otsustamisel peab kohtueelne menetleja või prokurör kujundama piisava veendumuse, et on alust kriminaalmenetluse alustamiseks. Ka Riigikohus oma 06.06.2005 määruses nr 3-1-1-56-05 rõhutanud, et erinevate isikute põhiõiguste kaitse huvides on riiklikult oluline tagada, et kriminaalmenetlust alustataks ja isikut käsitletaks kuriteos kahtlustatavana alles pärast väidetava kuriteo tunnuste põhjalikku analüüsi õigusküsimustes pädeva isiku poolt.

Kokkuvõtvalt rõhutab prokuratuur, et kuna kriminaalmenetlus on isikute põhiõigusi äärmiselt intensiivselt riivav ja ka suurt ressursi nõudev menetlus, ei saa selle alustamine toimuda kergekäeliselt, vaid peab olema põhjendatud väga ulatusliku ning tõsise ühiskondlike normide rikkumisega, mis väärivad vastavalt karistusõiguslikku sekkumist. Sellise piirangu seadmine kriminaalmenetluse alustamisele kujutab endast olulist õigusrikklikku garantiid üksikisiku põhiõiguste kaitsel, et vältida kriminaalmenetluslike vahendite alusetut kasutamist. Seetõttu alustatakse kriminaalmenetlust vaid siis, kui esineb küllaldaselt andmeid kuriteo toimepanemise kohta. Prokuratuur rõhutab, et kriminaalmenetluse alustamine ei saa põhineda oletustel, vaid selgetel kuriteo tunnustel, ja kriminaalmenetlust ei viida läbi üksnes selleks, et selgitada välja, kas antud teos on kuriteo tunnused või mitte.

Ülalkirjeldatud põhjustel jätab Põhja Ringkonnaprokuratuur kriminaalmenetluse alustamata aluse puudumise tõttu ehk KrMS § 199 lg 1 p 1 alusel. Kriminaalmenetluse alustamata jätmine on registreeritud Põhja Ringkonnaprokuratuuris numbriga 17730000121.

Prokuröri otsusega mittenoostumisel on kannatanul, so isikul, kellele on kuriteoga vahetult tekitatud füüsilist, varalist või moraalselt kahju, õigus pöörduda vastavalt KrMS § 207 lg-le 1, 3 ja 4 kaebusega Riigiprokuratuuri (Wismari 7, 15188 Tallinn) 10 päeva jooksul alates kriminaalmenetluse alustamata jätmise teate saamisest. Riigiprokuratuur lahendab nimetatud

kaebuse selle saamisest alates ühe kuu jooksul. Prokuratuur selgitab kuriteokaebuse esitajale, et kuna tema ei ole käesoleval juhul kannatanuks KrMS § 37 lg 1 mõistes ehk isikuks, kellele on kuriteoga vahetult tekitatud kahju, siis puudub avaldajal õigus esitada kaebus käesoleva kriminaalmenetluse alustamata jätmise teate peale.

Vastavalt KrMS § 198 lg-le 2 teatab uurimisasutus või prokuratuur kriminaalasja alustamata jätmisest ka isiku(te)le, kelle kohta kuriteokaebus oli esitatud, välja arvatud juhul, kui seadusest tulenevalt tagatakse kuriteost teavitamise fakti konfidentsiaalsus või kui teatamata jätmine on vajalik kuriteo ärahoidmiseks. KVS § 6 lg 2 sätestab, et kui avalikku ülesannet täitvat asutust teavitatakse korruptsioonijuhtumist, tagatakse teavitamise fakti konfidentsiaalsus. Teavet teavitamise fakti kohta võib avaldada ainult teavitaja kirjalikul nõusolekul.

Kuivõrd avaldaja on käesoleva kriminaalmenetluse mittealustamise aluseks olnud kuriteokaebuse sisu ise meedia vahendusel avalikustanud, teatab prokuratuur kriminaalasja alustamata jätmisest ka Väino Sarnetile (vaino.sarnet@gmail.com) ning Taavi Aasale (taavi.aas@tallinnlv.ee).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Leelet Kivioja

Eriasjade prokurör